

Výstupy z jednání

Platformy dostupného bydlení v Královéhradeckém kraji

Kdy: pátek 30. listopadu 2018, od 10:00 hodin

Kde: Úřad práce ČR – Krajská pobočka v Hradci Králové, HK, zasedací místnost 207 B

Projednávané body a hlavní výstupy z diskuse:

1. Představení stakeholderů z oblasti dostupného bydlení a jejich rolí v rámci Platformy dostupného bydlení v KHK

- role všech přítomných členů odsouhlaseny, současné obsazení není definitivní, v případě potřeb se mohou postupně zapojit další subjekty, dle toho, jaké aktuální problémy se v rámci Platformy budou řešit

2. Identifikace cílových skupin dostupného bydlení v KHK

(přehled cílových skupin, diskuse o potřebách jednotlivých CS a jak je jednotliví aktéři řeší)

Velikost CS dostupného bydlení

- Zjištění velikosti cílové skupiny sociálního bydlení v ČR (dle analýzy Úřadu vlády ČR) je obtížné, vycházelo se z přesných čísel a následných expertních odhadů, je to variabilní interval, který se do budoucna velmi těžko odhaduje, může se měnit dle legislativních opatření – např. zákon o insolvencích, změna dávek hmotné nouze nebo příspěvku na bydlení
- Jednotlivé CS nelze sčítat, některé osoby spadají do více CS, proto použity široké intervaly a aproximace
- Celkově se jedná o interval 72 000 – 116 000 domácností v bytové nouzi ročně
- CS dostupného bydlení v Královéhradeckém kraji – přesné počty neznáme, konkrétní čísla a odhady pouze u některých skupin (lidé žijící v SVL, opouštějící věznice, podíly osob v exekucích...)
- Aktuální potřeba bydlení – v rámci Platformy máme zmapovány tyto počty (izolovaná čísla jednotlivých organizací, někde může být překryv):
 - o Oblastní charita, Domov pro matky s dětmi – ročně cca 33 rodin
 - o Skok do života – cca 32 osob s lehkým a středně těžkým mentálním postižením v jejich péči a o dalších 15–20 lidí v KHK, dále cca 5 osob s autismem (PAS) akutně + cca 20–25 osob výhledově
 - o Oblastní charita, Azylový dům – cca 500 osob za rok a z toho asi 50 % je z KHK
 - o Věznice v KHK – ročně opouští cca 500 osob
 - o V SVL v kraji žije cca 2 800 osob

Diskuze ohledně jednotlivých cílových skupin v KHK

- špatná dostupnost bytového fondu, neváže se na práci, CS potřebují bydlet v místě práce nebo v místě, kde jsou jim poskytovány sociální služby, největší problém je ve velkých městech (koncentrace služeb a díky tomu také koncentrace CS dostupného bydlení)

- osoby s trvalým pobytem na radnici – velmi různorodá skupina – lidé bez domova, lidé v exekuci, ale i osoby trvale žijící v zahraničí – návrh na zjištění přesných čísel (možná šetření Ministerstva vnitra)
- výstupy z Dotazníkového šetření mezi obcemi KHK v rámci zpracování SRKu 2021– mezi největší problémy identifikované v rámci bytové výstavby patří nedostatek financí a nedostatek vhodných prostor a pozemků
- dle dotazníkového šetření výše mají téměř všechny obce nad 3 000 obyvatel vyčleněn bytový fond pro osoby se specifickými potřebami. Město Hradec Králové má cca 721 bytů se zvláštním určením, nicméně ani toto číslo neodpovídá v současné době potřebám NNO a zjištěním klientů
- u CS osob opouštějící vězení řeší problém recidivy – již při výkonu trestu se s nimi pracuje (finanční gramotnost, drogové poradenství...), důraz, aby neztratili pracovní návyky, snaha vězně co nejdříve zaměstnat – pracovní aktivita je důležitá i jako prevence
- mladí lidé opouštějící ústavní výchovu – končí často v domech na půli cesty, což je stejně jako azylové bydlení na přechodnou dobu (cca 1 rok), často se z nich rekrutují budoucí obyvatelé ve věznicích – je potřeba s nimi pracovat i po opuštění ústavu – opět prevence, aby se do vězení nikdy nestali, pokud se tam jednou ocitnou, tendence se vracet
- pokud jsou byty k dispozici, jsou často malé – problém sehnat bydlení pro rodiny s více jak 3 dětmi, takže děti jsou jim časem odebrány a končí v dětských domovech, tj. stát zaplatí 4 x 30 tis. měsíčně za rodinu se 4 dětmi místo jednoho bytu
- lidé s exekucemi – obrovsky početná skupiny cca 1 mil a 2 mil jejich blízkých – existuje studie Práce jako finanční riziko – lidé, co se zaměstnají s exekucemi, dostávají pouze nízkou částku, tzv. nezabavitelné minimum, které jim nic nepokryje, navíc když pracují, nemají ani nárok na dávky (počítají se z částky před exekucí), vypadnou ze systému a nemají na nic nárok, což pak vede ke kriminální činnosti a dalšímu vyloučení - nutno přenastavit dávky na bydlení (spadá pod resort Spravedlnosti a MPSV)
- vyloučené lokality (SVL) – pokud lidé žijí dlouhodobě v SVL, model přebírají i děti a kopírují ho v budoucnu, začarovaný kruh – řešení, pokud budou sociální byty v běžné zástavbě, bude se s touto CS sociálně pracovat
- neplatí, že každý se může integrovat do běžného života, někdo může jen s podporou – pokud lidé nemají zajištěny základní životní potřeby (bydlení, jídlo), pokud dávají všechny peníze za bydlení na komerční ubytovně a nezbyvá jim ani na jídlo, těžko budou řešit školní docházku
- pokud obec pronajímá byty lidem v insolvenční, pronajímatel bytů (obec, NNO) služby musí zaplatit v plné výši a na nájemném se jí vrací v rámci oddlužení jen 30 %, pronajímatel je v nevýhodné situaci
- matky s dětmi opouštějící azylový dům – jsou zaopatřené a vybavené kompetencemi, někde by stačil jen nižší stupeň podpory jako dostupné bydlení, další cca 80 % by mohlo jít bydlet bez soc. služby, stačí aby odpovídal nájem tomu, co jsou schopni zaplatit, ale nemají kam jít – potenciál poskytnuté služby se ztratí
- lidé bez domova – ubytovny pro ně nejsou vhodné kvůli závislostem, závislosti se zde kumulují – i stabilizovaný klient se k nim vrací, část mladších klientů, kteří ještě mají pracovní návyky, se daří zaměstnat a pak si zvládají najít komerční bydlení, a to si udržet
- významnou skupinou lidí bez domova tvoří senioři – poznamenání závislostmi, potřebovali by domy se zvláštním režimem, ale umístění je téměř nemožné, velmi dlouhé čekací doby
- jsou obce, které chtějí řešit, ale potřebují mít jistotu, že rodina bude umět v bytě samostatně bydlet – dobré podpořit analýzami a studii, zda a jaké procento z nich se dokázalo adaptovat – ASZ se snaží dát obcím nástroj, aby měly důkaz, že se sociální bydlení vyplatí

- ASZ pracuje na regionální úrovni se starosty, nutně potřebují dostat k jednomu stolu starosty, kde je ta zátěž menší a větší – je potřeba, aby se vyvážilo, někteří starostové by měli přijmout větší odpovědnost a ubrat starostům obcí, kde sami nemohou nikdy zvládnout (Broumovsko apod.)

3. Příklady dobré praxe

- zástupci sociálních podniků řeší bydlení pro své znevýhodněné zaměstnance - mohou k zaměstnání nabídnout a zabezpečit i ubytování (Sdružení Neratov, Ergotep...) - dohromady s obcemi hledají byty i zdroje (finance), udržitelnost 20 let není překážkou
- někde fungují soukromí dárci, kteří zafinancují bydlení (Oblastní charita HK)
- pro vězně opouštějící věznice se plánují probační domy (cosi jako domy na půli cesty), bohužel zatím v plánu asi 2 na ČR
- město HK má vytipované pozemky, v plánu dotace MMR na stavbu (Program Výstavba), v Kuklenách rekonstruují dům za 28 mil. - vznikne 11 bytů, ale je pořád málo, v rámci magistrátu funguje rovněž pracovní skupina, ale vše je hlavně politické rozhodnutí města
- nástroje jako např. družstva, model developerský s podporou státu, úroků apod. – podpora obce vs. stát, mohlo by tlačit na snížení nájemného i v ostatních bytech
- MPSV – už má pár bodů z dobré praxe jako výstupy projektu Podpora sociální bydlení (běží už dva roky, spolupracují s 16 obcemi) – průběžně budou zveřejňovány na webu MPSV i na webu Dostupného bydlení v KHK

4. Obsahová náplň webu zaměřeného na dostupné bydlení v KHK

- v současné době probíhá aktualizace webu Dostupné bydlení v Královéhradeckém kraji v rámci webového portálu www.zamestnanyregion.cz
- sekce:
 - o Dostupné bydlení v kostce (terminologie, cílové skupiny, metodiky a analýzy)
 - o Příklady dobré praxe a podpora dostupného bydlení (sdílení zkušeností a možnosti financování)
 - o Platforma dostupného bydlení v KHK (složení Platformy, cíle, výstupy z jednání...)
- členové Platformy požádání o sdílení příkladů dobré praxe

5. Závěry

- bydlení je společný jmenovatel mnoha problémů
- sociální služby musí navazovat na dostupné bydlení – budování sociálního bydlení v obci je zátěž nejen finanční (problém s kapacitou odboru sociálního, kapacita podpůrných NNO atd.)
- zajistit sociální bydlení je vždy levnější, než se jím nezabývat (na dávkách a dalších výdajích se pak v součtu vydá mnohem víc a řada služeb ztrácí svůj efekt, když není návaznost v bydlení) – apel na obce
- ubytovna nerovná se bydlení, důraz na prevenci u všech CS, cílit na mladé, startovací byty pro rizikové skupiny (život v komunitě, která nevytváří zázemí je riziko) – nabídnout zaměstnání a bydlení mimo komunitu, podchytit rizikové skupiny včas
- důležitá je role obcí, ale samy obce naráží na řadu problémů – ekonomická stránka (rezervní fond), sociální smír v obci, nastavení kritérií na získání sociálního bytu

- nastavování kritérií je velký problém – pokud obec má sociální bydlení, jsou často nastaveny takové podmínky pro přijetí, které CS nemohou splnit (bezdlužnost, čistý trestní rejstřík aj.), je třeba hledat i jiné možnosti (např. 10 let trvalého pobytu nahradit faktickým pobytem atd.)
- existují různé zdroje, které lze čerpat na zajištění bydlení, ale často chybí informace a příklady dobré praxe – poptávka ze strany obcí i NNO